

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piata mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Abonamente neretrânse nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Max. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelt,
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicarile
mai dese după tarife și invo-
luntate. — RECLAME pe pagina
— a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe 11.
Pentru România și strălătuții:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și în
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
nr. 30, etajul
1. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
se plătesc înainte.

Nr. 239.

Brașov, Miercuri 29 Octomvrie (11 Noemvrie)

1908.

Credință steagului.*

(vn) De vom răsfoi istoria noastră, ne vom convinge de un adevăr pe care nu s'a pus destul pond până acum. Vom pricepe adecă, că neamul românesc atunci a fost mai respectat și temut chiar, când s'a răzimat numai pe sine, pe forțele sale proprii, și atunci a fost mai slab, aproape neputincios, când a fost avizat la sprijinul, la mila altora.

Epoca lui Stefan cel Mare, vremea lui Mihai Viteazul, ne dovedesc cu fapte, că poporul român atunci și-a trăit cea mai strălucită viață în lungul existenței sale, iar vremile trăite sub stăpânirea Turcilor și-a altor neamuri străine ni sunt mărturie că neamul nostru tânjea într-o adevărată stare de plâns.

Istoria e dascălul cuminte al vieții și al omenirii. Să ascultăm dară de acest dascăl, iar cuvântul lui să ne fie îndreptarul vieții naționale în aceste vremuri de cumpănă. Tot din istorie știm, că nici odată cel mai slab nu s'a putut înfrăți cu cel mai tare, sau dacă a făcut nebunia asta a făcut-o pe prețul existenței sale. De veți găsi cumva pe pagina primă a istoriei, că cutare popor a fost împărțit de mila vr'ului despot gigant, veți descoperi deja pe pagina a doua, că acel popor a pierit.

Dar și astăzi avem pilde de soiul asta: cel mai tare sfărâmă pe cel mai slab. Puțina diferență stă numai în faptul, că astăzi acest despotism se face în numele civilizației, a libertății și dreptății, pe când în fond se săvârșește aceeași spoliare de drepturi și libertăți.

Istoria ne învață deci un principiu sfânt, pe care nu numai alții, ci în prima linie noi românii suntem chemați să-l urmăm. În rândul celor tari n'avem ce căuta, căci trebuie să înțelegem cu un ceas mai înainte, că asta-i sentința noastră de moarte, care dacă nu se execută azi, și dacă nici mâine, atunci se vor îngriji cei ce nu ni-s pretini, să fie executată în scurtă vreme. Dacă până acum n'am pierit, cauza a fost, că n'a existat atâta »civilizație«, astăzi însă când lumea întreagă și mai ales puternicii sunt infectați de această molimă ni-e cu mult mai primejduită ființa, pentru că trebuie să știm, că civilizația despotului nu însemnează o pornire altruistă spre cultivare universală, ci în mâna lui aceasta civilizație e armă în mâna ucigașului »inteligent« cu care acesta amenință viața neputinciosului.

Mai bucuros ne vom alia cu cei slabi, pentru că avem convingerea, că cel slab se aliază cu noi, ca să-și apere și el propria lui existență de lăcomia nesăturabilă a celui puternic și egoist. Doi slabi vor face unul tare și de vor fi mulți, țaria lor va echilibra țaria celui zis puternic. Dar pe lângă asta: țaria celor mici, dar lipsiți de patimi rele, va fi sporită și de înțelegerea conștie a chemării lor. Când vor ști, că alianța lor s'a legat cu scopul, ca să-și mântuie patria lor, petecul sfânt de pământ pe care s'au născut, că au să-și mântuiească trupul lor de peire și sufletul lor de murdăriile nesățioșilor, atunci avântul lor de vitejie, pornirea lor spre jertfă, dragostea lor unui față de altul, va face din ei, din toți, eroi gata să se jertfească în toată clipa.

Mircea cel bătrân cu armata lui curală românească a învins pe Turci la Rovine, Stefan cel Mare cu cetele lui de arcași strănși dela coarnele plugului a spăriat și a slăbit în patruzeci de rânduri pe cutropitorii străini, cari sub pretext de prietenii și de protecții îi călcau și-i jăfulau țara. Mihai Viteazul a fost tare și

temut câtă vreme s'a luptat în fruntea hotărâților opincari, cari se jertfiau eroic pentru țară, iar apusul vitejiei lui numai atunci s'a arătat, când a început să intre în pertractări cu cei crezuți puternici și avuți. Dar aceștia s'au dovedit mișel și vicleni. Ei n'au răsplătit milostivirea lui Mihai cu recunoștință, ci cu ură, cursă și trădare. Astfel Mihai cel care la Călugăreni zdrobise cu cele câteva mii de opincari pe crâncenul Sinan — și-a scris sentința de moarte în momentul, când a început să cerșească mila și sprijinul străinilor. A pierit, pentru-că și-a pierdut credința față de steagul, care singur îi fusese talisman împotriva vrășmașilor.

Astăzi? Regretăm cu toții jocul nefast al vremilor desnădăjduite din trecut. Lipsiți cum suntem de adânci convingeri politice, ignoranți față de ori-ce gândire mai hotărâtă, ne învârtim zăpăciți în caosul plin de smolă, în care se fierbe sârmanul nostru suflet. Cerșim și astăzi, ne lingușim fără pic de jenă, desbrăcați de ori-ce mândrie etnică, seci de orice voință, ingenunchem, înfîmăm mâna și... cerem. Cu voia ne silim noi pe noi, ca să uităm toate faptele, cari ar trebui să lucească ca pilde de flacări înaintea ochilor noștri. Uităm atâția ani, în cari au trăit și-au murit atâția eroi ș'atâția lași... Uităm toate și... ne vedem de cerșit. Se pare că niciodată nu vom înțelege, ce însemnează prudența politică și parcă vrem să pozăm pe cei mai mărginiți oameni din lume, cari nici barămi atâta nu pot înțelege: că »civilizația« de azi însemnează pe cel ce-i întoarce rostul, dar omoară necondiționat pe cel ce nu voesc sau n'au putință să înțeleagă acest rost.

Intruna din zilele trecute am fost la o adunare populară. A vorbit unul dintre cei mai cuminți și mai idealști bărbați ai noștri. Bărbat conștiu de chemarea sa, convins de gravitatea rolului ce-l are în mijlocul neamului nostru. Cuvântarea lui a fost plină de avânt, de cumintenie și de povățuiri înțelepte, dar trebuie s'o spun deschis: fondul vorbirii lui n'a fost concluzia logică a trecutului nostru istoric. Idealist în toată ființa sa, altruist și binevoitor față de toți, credincios păcii universale, vrednic antemergător al libertății și dreptății desăvârșite, a vorbit și a făcut astfel de enunțări, cari n'au și nu pot avea nici cel mai simplu rost pentru existența poporului nostru. Acest bărbat, ca toți ceilalți ai noștri în idealismul lor pur nu vreau sau nu caută să-și dea sama de realitatea crasă a prezentului. Cauza acestei ignoranțe de altfel inconștie, nu poate fi alta, decât că nu iau nici decât în considerare învățămintele istoriei. *Ii caută forțat, să osimileze, să înfrățască, să imbineze interesele egoiste ale celor tari cu interesele vitale ale celor slabi.* Urmarea? Nu poate fi alta, decât cea mai brută deceptiune pe care vor trebui s'o simtă cât de curând.

Nici vorbitorul dela Alba-Iulia, cetatea care ne poate sluji cu atâtea învățămintele și nici alții n'au căutat — le-a fost teamă poate să se coboare în lumea realității — să scoată în relief rostul real al străduințelor și luptelor noastre desnădăjduite... Se zidesc toate pe nisip și nimic în inimă, în adâncul sufletelor noastre. Noi judecăm totdeauna după inima noastră. Indurători și concilianți cum suntem față de toți în dragostea noastră, în cosmopolitismul nostru, pe care nu-l afirmăm, dar pe care îl mărturisim cu toții în firea noastră, noi credem, că pe urma plății noastre va veni aceeași răsplată pornită din virtute. Dar, să știți, că ne înșelăm amar. Răsplata ce vine nu va porni din virtute, ci dintr'un interes strein de sufletul nostru și egoist.

Faptele vor dovedi toată îndreptățirea acestor afirmațiuni, oricât li s'ar părea unora de nepotrivite.

Scăpare nu vom afla decât în noi înșine, în creșterea și întărirea virtuții

strămoșești, în promovarea culturii noastre genuine naționale. Iar când vrem, să facem chestiuni de tactică, atunci, să nu cerșim mila celui puternic, ci să ne înfrățim cu cei umiliți ca și noi, cu cei bătuți de aceeași soarte mașteră ca și noi, cu cei mici, dar hotărâți. De aceștia nu ne vom teme nici odată, pentru-că vom fi egali cu ei sau poate dragostea de petecul nostru de pământ și de avuțiile noastre ne va face chiar mai tari decât ei. Infrățirea cu astfel de neamuri va fi sinceră și în loc de ură, va sămăna dragoste în suflete.

Iar atunci, când nu vom mai putea, când puterile ni-se vor sfârși, ne va rămânea o singură nădejde, credința în țaria, ce ni-o va da Cerul. Dar numai atunci. Fiind însă conștii de vitalitatea omului și în deosebi de vitalitatea unui neam, nu trebuie să ne pierdem nici odată nădejdea în existența noastră. Și ca această nădejde, să fie un făt real al ființii noastre, să ne plecăm hotărâți și cu credință steagului doririlor, nizuințelor și jertfelor noastre pentru libertate, dreptate și progres, steagului luptei noastre naționale!

Intervenție armată în Croația. Ziarul »Budapesti Hirlap« cere guvernului intervenția armatei în Croația, unde precum știm, partidul starcevician în conferința ultimă de Vineri, a cerut anexarea Bosniei la Croația și e decis formarea unei leguni armate pentru apărarea Croației. »Bud. Hirlap« mai pretinde imediată dare în judecată a guvernului austriac și așezarea angajărilor în legiune în care numai din Agram s'au angajat deja 2000 Croați.

Conferința între regele Greciei și Aehrenthal. Regele Greciei a conferit Duminică mai bine de o oră cu ministrul de externe, baronul de Aehrenthal, iar erii timp de o oră, cu ambasadorul italian, Avarna.

Misiunea lui Milovanovic. Milovanovic ministrul de externe al Serbiei, a avut zilele trecute niște convorbiri cu ministrul de finanțe Caillaux, deasemenea și cu Deschanel, președintele comisiei camerei pentru bugetul ministrului de externe. Milovanovic a declarat, că a rămas foarte satisfăcut în urma acestor convorbiri dela Paris, care i-au lăsat impresiunea că la Paris s'au apreciat cum se cuvine explicațiile sale din punctul de vedere sârbesc ca și din punctul de vedere european.

Rezultatele alegerilor parlamentare în Turcia. Din Constantinopol se anunță rezultatele cunoscute până acum ale alegerilor pentru parlament: La Adrianopol a fost ales tânărul turc Dr. Riza Tewfi, cunoscutul medic filozof și scriitor; la Galipoli a fost ales grecul Narli; la Ierusalim trei arabi mohamedani; în insulele Lemnos și Lesbos candidații greci Dorian și Kasmuni. Dintre candidații propuși de tinerii-turci, au fost aleși până acum 46 deputați în 23 colegii, din cari 34 mahometani, 7 greci, un armean, un evreu-spaniol, un sârb și 2 bulgari.

Negocierile turco-bulgare. Din Constantinopol se anunță, că marele vizir s'a pronunțat Duminică cu mare optimism, în fața mai multor diplomați, despre negocierile turco-bulgare.

Convocarea unui congres socialist extraordinar.

Numărul de eri al organului socialist-democrat »Nepszava« publică un apel, prin care convoacă muncitorimea la un congres extraordinar la Budapesta pe ziua de 22 Noemvrie st. n. La acest congres vor fi

reprezentate prin delegați toate organizațiile social-democrate din Ungăria.

În congresul extraordinar urmează să se hotărească asupra două puncte: 1) *Chestia grevei politice în masă*; 2) *Atitudinea social-democraților față de nouele alegeri.*

La ultimul congres socialist s'a hotărât, după cum se știe, declararea grevei politice pentru cazul când votul universal va fi falsificat. E probabil deci că muncitorimea se va decide acum pentru această măsură cu intențiunea de a împedea astfel intrarea în vigoare a legii lui Andrassy.

Dacă această măsură nu va reuși, atunci punctul al doilea este menit a impune punctul de vedere al social-democraților față de noua reformă electorală. După cum se știe, această idee a fost emisă de redactorul ziarului »Nepszava« Ernest Garami, și este motivată prin faptul că deși social-democrații ar putea obține un număr de mandate în parlament, să se abție totuși dela alegeri, căci altfel sistemul plural ar putea căpăta aparența unei instituții democratice. Social-democrații vor să arate cumcă resping cu desăvârșire o lege electorală, care nu corespunde în totul principiilor democratice.

Deoarece e lucru pozitiv acum că contele Andrassy va prezenta parlamentului proiectul său, lupta este acum la ordinea zilei.

După cum pe ieri seara o manifestațiune pe străzile Budapestei în ajunul deschiderii dietei. Poliția a interzis manifestația. La această interzicere a poliției muncitorimea a răspuns printr'un manifest, în care se declară că social-democrații vor organiza totuși manifestația. În apel se spune între altele:

»Muncitorimea din Budapesta se va întruni Luni seara la oarele 7 jum. în piața Andrassy. Sunt lași și netrebniți acei cari în aceste ore decisive, nu vor fi în picioare pentru a protesta în contra atentației criminale pe care, il făptuiește coaliția în contra poporului. Luni seara deci în stradă cu toții!»

În același timp direcția partidului a trimis delegaților din fabrici și ateliere un apel, prin care li îndeamnă să-și impunească datoria în aceste timpuri grele și să îngrijească ca Luni toți lucrătorii să fie în stradă.

Meetinguri naționale în România.

Duminică trecută s'au ținut în România trei mari meetinguri naționale la Craiova, la Buzău și la Turnu-Severin, cari toate s'au ocupat cu situația actuală a țării față cu evenimentele grave din Orient. Iată după raportul foilor de dimineață din București o schiță asupra decursului acestor întruniri:

Meetingul dela Craiova.

Meetingul dela Craiova s'a deschis la oarele 2. p. m. în sala teatrului național. Sala înțesată de public, galeria asemenea, benoarele și logele pline de doamne din societate. La propunerea deputatului Ioan Miteșcu se proclamă președinte al întrunirii d-l Petre Chițu președintele secției Craiova a Ligei culturale.

Președintele Chițu după ce citește o telegramă primită dela »Uniunea intelectualilor«, care aderă la întrunire, zice: Ca națiune avem de atins un ideal. În concertul european ni se dă însemnătate nu atât pentru importanța teritoriului nostru ci pentru că suntem încunjuțați de o masă compactă de Români cu cari trebuie să susținem strânse legături căci dacă nu, suntem amenințați să pierim. Evenimentele din Balcani au început chiar să ne amenințe, ele trebuie să ne găsească pregătiți. Iată pentru-ce vedeți aici toate partidele adunate ca să lupte pentru o cauză sfântă. Expunând situația noi căutăm soluția.

*) Dăm loc acestui articol relativ la grava situațiune creată poporului, ce ni-l trimite un luptător din tânăra noastră generațiune și din care articol respiră spiritul curatei iubiri de neam.
Red.

D-l Nae T. Popp, deputat, zice: »Evenimentele din Orient ne-au adunat pe toți, tineri și bătrâni, spre a ne consfătuși cum să ne apărăm mai cu succes interesele naționale. Suntem înconjurată de două mari Puteri cari vecinic ne-au dușmănit, Austro-Ungaria și Rusia, una ne-a răpit Bucovina, alta Basarabia. Azi Austria calcă tratatul dela Berlin și anexează Bosnia și Herțegovina. Tot Austro-Ungaria face legi cari tind la desnaționalizarea Românilor din Transilvania, legi ca cea electorală și reforma instrucțiunii.

În fața acestor evenimente datorita noastră să facem ca sentimentul de limbă și neam să-l înțelegă toți Românii. La ordinea zilei e azi încheierea unui tratat economic între România și Austria. Ei bine și cu această ocazie vecinii noștri vor să ne umilească. Vorbind de import și export, oratorul spune că România importă de 100 milioane anual și exportă abia 10 la sută din această sumă. E datorita noastră zice, să deșteptăm conștiința națională și să ne pregătim de luptă.

Iuniu Tâpeanu spune: Ne-am adunat să protestăm contra politicii ce o duc toate guvernele noastre cari întind prietinoșia mâna unui fals aliat care cu cealaltă mână ne strânge de gât. Se zice că suntem un Stat modern, creațiune a tratatului dela Berlin. Aceasta e un neadevăr sfruntat căci protestează umbrele lui Ștefan cel Mare, a lui Mihai-Viteazul și a lui Cuza. E rău că se falsifică istoria. Vorbind de cestiunea evreiască, atacă ziarele cari o susțin și zice că acum avem altceva mai mare de făcut decât să ne ocupăm de așa ceva. Ne-am săturat de politica de curtuazie; și facem politică de interes, să o rupem cu Austria care are ca emblemă un vultur cu două capete. Nu mai vrem să servim de pasăre de pradă acestui vultur.

D-l Iancu Oleteșanu spune că a luat parte la întrunirea din București, dar lume multă și mai ales oameni politici frunțași ca la Craiova n'a văzut. Politica ce am dus până acuma a fost greșită; și o rupem cu ea și să silim pe conducătorii națiunii să lucreze după nevoile țării și interesele neamului. Vorbește de reformele din Ungaria făcute împotriva Românilor și încheie spunând: Regele să știe că națiunea română e iară pregătită pentru luptă ca și la 1877.

Julian Vrăbescu, deputat, zice: Nu sentimentul patriotic e adânc dezvoltat în inima Românilor; văd oameni din toate partidele, ceea ce dovedește că barierele politice dispar în fața marelui interes al țării. Aci suntem numai Români.

Vorbind de relațiile comerciale cu Austro-Ungaria, spune: Cât am fost de umiliți. Austro-Ungaria ne-a închis granițele când a vrut și guvernele noastre au rămas nepăsătoare. Discuția de azi asupra tratatului economic din Viena, ne dă încă odată dovada dușmăniei și nesocotinței cu care ne tratează Ungaria. Poate că au dreptate, căci ei își caută interesele, vinovați suntem noi că stăm nepăsători. (Voci din sală: Nu poporul, ci guvernele sunt vinovate).

Vorbește de amestecul Serbiei în comisia dunăreană, pe care vrea să ni-l impună Austria și zice că asta nu se va întâmpla niciodată. Să ne mișcăm dar, căci toate mișcările noastre ne-au folosit. La 1821 am scăpat de domnia fanarioților, la 1848 am dobândit libertatea, la 1857 unirea la 1877 independența și regatul.

Nicolae Romanescu spune: Ca ales al națiunii, vă fac o delegație; în curând se va ține o adunare mai mare în București, în curtea metropoliei. Ei bine! Eu și colegii mei de aci vom ști să ne facem datorita, să cerem drepturile ce se cuvin României. Înțelepciunea nu stă în smerenie și ceea ce se capătă prin sabie, nu trebuie să se ia prin violență.

D. Eduard Diogenide spune că e îmbucurător că am început să ne ocupăm și de politica externă, căci așa cum a fost condusă până acum, a fost dăunătoare neamului românesc. Să rupem legăturile cu Austria și să inaugurăm o eră nouă.

D. N. Popilian, vorbește de persecuțiile Românilor din Transilvania și trage concluzia falsei prietenii a Austriei. Acuză guvernele că conduc rău politica și spune că conducătorii ar face bine să se adreseze mai des Majestății Sale poporului.

D. Marius Metulescu, profesor de istorie, într-o scurtă cuvântare arată cum Români astăzi impasibili la stărbirea teritoriului nostru de către marile puteri. De vom rămâne tot așa, dispărem.

Președintele d. Petre Chițu cetește apoi următoarea moțiune:

»Cetățenii craioveni, fără deosebire de culoare politică, conștiință de menirea și drepturile țării, așteaptă cu viu inte-

res desfășurarea evenimentelor din Orientul Europei.

»Ei salută cu dragoste introducerea regimului constituțional în imperiul otoman ca o strălucită isbândă a democrației. Craiovenii salută cu simpatie proclamarea independenței Bulgariei, considerând acest eveniment, ca o legitimă victorie a principiului de naționalitate de-a pururea călăuză popoarelor asuprite.

»În fața evenimentelor ce se petrec în jurul nostru, invităm guvernul român a face să se respecte toate drepturile țării noastre derivând din tratate și în special acelea referitoare la granițele noastre. »nem încă să manifestăm interesul ce putem întru apărarea drepturilor culturale ale fraților noștri aflați sub dominațiuni străine; pentru unitatea culturală, hotărâți suntem la orice jertfă.

»Pentru atingerea acestor scopuri, orice guvern poate compta pe sprijinul nemărginit al poporului românesc, gata la orice sacrificiu întru garantarea intereselor României și a îndrumării politicei țării către țelul său natural.

Cetățenii manifestează apoi pe străzile orașului cu muzica în frunte. După ce au parcurs străzile Justiției și Unirea, după întrunire, s'au îndreptat pe strada Barbu Catargiu către consulatul austro-ungar. O companie din regimentul 1 Dolj și un pluton de gardiști le-au împiedecat trecerea. Pe când prefectul poliției și directorul parlamentau cu manifestanții, gardiștii au tras focuri de revolver în aer. Manifestanții s'au revoltat, gardiștii au scos tesacele și au început să lovească. Lui Constantin Popovici comersant, i-a tăiat o ureche; alții sunt răniți. Popovici a fost internat în spital.

Manifestanții s'au retras după aceasta.

Meetingul din Buzău.

Meetingul din Buzău s'a ținut în sala teatrului »Moldavia« la oarele 3 p. m. S'a adunat un public foarte numeros. În oraș era mare însuflețirea, toate stradele erau pavozate cu drapelul național. Președinte a fost proclamat d-l I. Demetriade. Ia cuvântul d-l avocat Gh. Pleniceanu care zice între altele:

La hotarele țării noastre se petrec evenimentele care s'aduc adânc formația politică a peninsulei balcanice. În această transformare care interesează direct și pe Români, noi nu putem sta nepăsători. Arată că în 1717 Ungurii lacomi de cucerire au pus stăpânire vremelnic pe Oltenia, iar în 1775 Austria cu aceleași mijloace cum a cucerit Bosnia și Herțegovina, ne-a luat frumoasa Bucovina, unde mormântul marelui Ștefan e păzit azi de soldații austriaci, în loc de români. Dacă până acum România a rămas independentă, nu o mulțumim Austriei, care de mult ne-ar fi înghițit, ci o mulțumim intereselor și intervențiunii altor state depărtate de granițele noastre; arată cum diplomația austriacă a fost totdeauna contra României și când n'a putut să muște, ne-a lingușit. Trimite salutări fraților de peste hotare, cari zac în temnițele ungherești.

D. Petre Zaharescu profesor, aduce mulțumiri aceluia cari s'au gândit să facă acest meeting. Azi cestiunea balcanică este deschisă și urmează și noi să arătăm lumii drepturile și revendicațiile noastre. Arată că Austria cum a fost totdeauna contra României tot așa azi vrea să o lovească din nou în cestiunea dunăreană. Spune: suntem o piedecă la întinderea rețelelor economice căci, noi, o țară mică avem mai mult drum la mare decât Austria care n'are decât portul Triest. Desaprobă în termeni energici noua lovitură ce voiesc Ungurii a face cu înființarea votului plural. Protestează contra loviturii ce voiesc a-o da Austria României în cestiunea dunăreană. »Suntem stăpâni în casa noastră și vom ști cu prețul sângelui de va fi nevoie să ne apărăm interesele.

Gogu Vernescu arată faptele eroice făcute de strămoșii noștri pentru a ne lăsa țara pe care o locuim azi, care conține în pământul ei atât sânge românesc curs în glorioase războaie cum nu a fost udat de ploile Cerului. Dorește unirea tuturor popoarelor mici ca să ne putem opune vrăjmașului puternic. Să ne uităm îndărăt la sfârșirile de eroi făcute de strămoșii noștri spre a ne da forțe mari ca să luptăm în viitor. Pildele trecutului sunt icoana viitorului. Arată suferințele fraților din Austro-Ungaria și conchide că urmează să le venim în ajutor. Constantin Filotti. Avem drepturi istorice asupra Dunărei și nu vom permite ca să ni se atingă drepturile noastre. Nu cred să se găsească în țara românească guvern și ministru care să tradeze interesele României.

Pressa austro-ungară a spus, că la o conferință europeană, nu am avea nimic de pretins, noi spunem însă că întâia noastră pretențiune ar fi ca nici o putere europeană să nu mai fie amestecată în comisia dunăreană, apoi ca cele 3 milioane de Români din Ungaria să fie tratați mai omenește, iar nu supuși la vexațiuni.

D. Mircea Vernescu spune: »Se împlinesc 30 de ani de când printr'un război glorios ne-am proclamat ca regat. Sunt însă zeci de ani, de când, dacă am scăpat de vasalitatea politică, am intrat sub vasalitatea economică a prietenii noastre Austro-Ungaria.

D. N. Bărbulescu avocat, resumă cele spuse de ceilalți oratori și dă cetire unei moțiuni de protestare, prin care se cere guvernului să rupă imediat ori-ce legătură cu Austro-Ungaria. Moțiunea protestează și în contra apăsării Transilvănenilor.

Meetingul s'a terminat în liniște la oarele 6.

Meetingul din Turnu Severin.

Meetingul din Turnu-Severin s'a ținut în sala »Apollo« la 2 oare p. m. Au fost de față în număr mare cetățenii de frunte, avocați, profesori, comercianți și industriași. A vorbit d-l Grigorie Constantinescu care a salutată delegația sârbă din Cladova venită expres pentru întrunire, apoi a arătat scopul întrunirii. A urmat d-l C. Armașu profesor care a vorbit despre raporturile cu Austro-Ungaria și actualele neînțelegeri. Termină cu cuvintele »Trebuie să fim pretini cu cei ce ne sunt cu adevărat prietini.« Dr. Gruescu vorbește despre industria și comerțul țării pe Dunăre. Farmacistul I. Bogdan vorbește despre suferințele fraților de peste munți. Prof. Răzmeriță despre canalizarea Dunării.

D-l Mtskovic, cetățean sârb din Cladova, unul din delegații sârbi veniți la întrunire, vorbește despre vechile legături dintre Serbia și România dorind în viitor mai strânse legături între aceste două țări. Încheie zicând: »Să n'vartim hora frăției pe pământul României și al Serbiei!« Profesorul Ștefan Namul arată, că Românii vor să se deștepte pe pământul lor. Granițele ungherești sunt o piedecă pentru zărele noastre, iar noi le primim pe ale lor în cari suntem batjocuriți. Nu cerem pentru frații noștri decât ca cumpăna să fie dreaptă și față cu ei. I. A. Protopopescu exclamă de încheiere: »Vom fi prietini cu prietenii neamului român!«

STIRILE ZILEI.

— 28 Octomvrie v.

Români împușcați de gendarmi. Ziarele »Ujság« din Cluj i-se comunică că o patrulă de gendarmi din Toplița română sub conducerea sergentului Kibidi Sándor, aflând că țărani români Nichita Proic cu mai mulți tovarăși ai lui ar fi furat o mare cantitate de lemne din pădurea oprită urbarială, au intrat în curtea lui Proic, unde țărani români erau adunați cu topoare și cu furci de fier. Țărani observând pe gendarmi să fi năvălit asupra acestora. Gendarmii văzându se atacați au făcut întrebuintare de arme. Proic, lovit în inimă de un glonte, a murit imediat. Mai mulți țărani sunt răniți. Gendarmii au mai arestat încă 15 oameni. Din cauza aceasta în Toplița domnește o mare iritație între Români. Postul de gendarmerie a fost întărit.

† **Constantin Boerescu.** Din București primim anunțul funebrel despre moartea lui Constantin Boerescu, prof. universitar, fost președinte al Senatului și fost ministru, întâmplată în seara zilei de 23 Oct. v. în vârsta de 72 ani. Regretatul bărbat de stat al României a jucat un însemnat rol în viața politică a României. Ales deputat în camera dela 1864 s'a distins printr'un discurs în contra regimului acelei epoci. După căderea lui Cuza a luat parte activă la elaborarea constituției. La 1889 a devenit ministru luând portofoliul cultelor din guvernul L. Catargi. Sub guvernele conservatoare ale d-lor Cantacuzino și Carp a fost president al Senatului.

Eri după amiază la oarele 3¹/₂, a avut loc cu mare pompă, înmormântarea. Au asistat mai toți frunțașii partidului conservator, precum și numeroase alte persoane de distincțiune. Onorurile militare au fost date de un batalion de vânători, 2 companii de infanterie, o baterie de artilerie și un escadron de roșiori.

Adresăm întristatei familii profunde condolențe.

Arestarea redactorului »Tribunei«. Sâmbătă dimineață la oarele 3¹/₂ s'au prezentat un polițist și un agent secret la locuința redactorului responsabil al »Tribunei«, Constantin Savu și l'au dus cu forța la gară, de unde însoțit de un polițist a fost transportat la parchetul din Oradea mare. Arestarea aceasta stă probabil în legătură cu vre-unul din procesele de presă ale »Tribunei«.

O nouă fundație. Zilele trecute a răposat în Görz (Austria) căpitanul ces. reg. în pensie Teodor Sandu de obârșie de pe la Năsăud. El și-a iubit mult nația și a dăruit mult pentru scopuri culturale românești. La moarte a lăsat 25 mii cor. fundațiune »Asociațiunii«, care s'a și trimis la Sibiu, împreună cu testamentul răposatului.

Reactivarea societății funcționarilor de drum de fier. De vre-o zece zile guvernul ține suspendată societatea funcționarilor de drum de fier organizată pe baze sociale democratice, și se svonește, că ar vrea să disoalve, ca astfel oare cum să-i constrângă pe toți funcționarii să intre în cealaltă societate, condusă în spirit patriotic de contele T. Bathyáni. Astăzi însă o parte din presă îl sfătuește pe ministrul de interne să nu disoalve, ci să reactiveze cât mai în grabă acea societate, fiindcă s'a observat, că membrii ei intră cu grămada în partidul socialdemocrat, și astfel din niște funcționari, cari erau membrii unei societăți ce se îngrijea sub controlul guvernului, mai ales de cele economice, ei devin niște funcționari, cari vor fi membrii unui partid politic, care nu se poate îndeajuns controla. — Coresp.

Moartea lui Victorien Sardou. Academicianul și cunoscutul scriitor dramatic Victorien Sardou, a murit Duminecă dimineață în vârstă de 77 ani. Intreaga Franță își exprimă profunda-i durere la vestea morții lui Sardou. Toate teatrele și stabilimentele publice și-au suspendat reprezentațiile în semn de doliu. Pe bulevarde mulțimea manifestă o vie părere de rău pentru moartea popularului autor dramatic. Cei mai mari literați ai Franței s'au întrunit Duminecă seara și au decis să ceară guvernului ca să ia asuprași chelmalile funeraliilor. Ministrul Briand a făgăduit să facă defunctului onoruri solemne. Din toate părțile Franței și Italiei sosesc telegrame de condolențe către familia lui Sardou și la Academia franceză. Camera deputaților și senatul au exprimat de asemenea condolențele lor.

Călătoria cu balonul a brințului moștenitor german. Ziarele »Lokalanzeiger« află că lângă Donaueschingen prințul moștenitor al Germaniei, care a făcut alaltăieri o ascensiune cu balonul Zeppelin, a dat drumul unor porumbei călători cu niște scrisori pentru principesa Cecilia, soția sa. În cea mai mare parte a ascensiunii, prințul a condus el însuși balonul. Împăratul a putut schimba de jos câteva cuvinte cu fiul său, care se afla în balon.

Sârbi cumpără cai pentru armată. Din Belgrad se anunță că o comisiune de ofițeri sârbi a pornit în Rusia ca să cumpere 8000 cai pentru noile tunuri cu tragere repede. Incercările făcute de Serbia de a cumpăra cai în Ungaria n'au isbutit.

Catastrofa vaporului japonez »Taish«. Ziarele engleze află amănunte zguduitoare asupra dezastrului vaporului japonez Taish. Vaporul părăsise insula Formosa având pe bord un mare număr de cooli (salahori) cari se întorceau în Manciuria. Ajuns în apropiere de insula Iturup, din marea Galbenă, fu prins deodată în vârtejul unui ciclon. Pasagerii cari dormiau sub covorț năvăliră pe punți. O mare parte dintre ei fură aruncați peste bord de valurile uriașe ale mării și scufundați. Curând după aceasta valurile aruncară și vaporul pe stâncile insulei Iturup, împlântându-l pe stânci. Din 169 de pasageri și mateloți numai 12 au scăpat cu viață printre cari și căpitanul vaporului. Naufragiații au rămas două zile pe stânci de unde fură salvați de vaporul englez »Cumberland«. Supraviețuitorii povestesc scene teribile de sălbătăcie și teroare: coolii văzând că vaporul e în primejdie au ucis cu cuțitele pe femei și pe copii spre a le scurta agonia.

Teatru românesc în Braşov.

Dacă avem datorința să înregistrăm întotdeauna ori-ce manifestare priincioasă pe terenul cultural al neamului nostru, cu atât mai mare datorință avem să facem aceasta atunci, când vedem că manifestarea produsă este rodul unei acțiuni, ce s'a pornit cu însufletire și în mod sistematic pentru a duce cauza noastră culturală cu un pas mai departe.

În cazul acesta ne aflăm, când scriem despre reprezentațiunea teatrală de Sâmbătă seara, dată de comitetul filial braşovean al societății pentru fond de teatru român sub conducerea d-lui Aurel P. Bănuțiu, directorul artistic al societății noastre. Acest comitet înjghebat la câteva săptămâni după memorabila adunare a societății noastre teatrale, ținută vara trecută în Oravița, în care pe lângă alte hotărâri importante s'a decretat și înființarea de comitete filiale în toate centrele mai mari românești, poate în timp relativ scurt să înregistreze două fapte, cari servesc comitetului filial numai spre onoare. Prima a fost arangierea reprezentației teatrale Duminică în 1 Nov. n. în *Cohalm*, patria d-lui Bănuțiu, iar a doua: reprezentațiunea dată Sâmbătă seara în Braşov.

Nu-i vorba, s'au mai dat și se dau în Braşov an de an reprezentațiuni teatrale, ceea-ce e o dovadă că în straturile noastre sociale zace multă voință și însufletire pentru astfel de manifestări culturale. Este însă o deosebire esențială între manifestările din trecut și cele înauurate acum de comitetul filial. Până când reprezentațiunile obicnuite de diletanți nu se ridicau în genere peste măsura mijloace la prestațiunilor obicnuite de diletanți, din lipsa unui regisor sau instructor specialist, reprezentațiunile inaugurate de comitetul filial sunt puse sub supravegherea și conducerea d-lui A. Bănuțiu, care ca absolvent al conservatorului din București este în stare să facă școală cu diletanții noștri, iar cu timpul să creeze în diferite centre românești grupuri de diletanți, cari deși nu se vor putea avânta la prestațiuni extraordinare pe terenul artei teatrale, totuși vor fi în stare a satisface în împrejurările date pe deplin gustul și cerințele publicului nostru, atât de dornic de teatru românesc.

Ca dovadă a celor afirmate mai sus ne servește deoparte activitatea d-lui A. Bănuțiu la repetițiile membrilor comitetului filial, cu care ocaziune scriitorul acestor rânduri a știut aprecia priceperea și iscusința d-lui Bănuțiu ca instructor al diletanților, iar de altă parte succesul reprezentațiunii de Sâmbătă, care a satisfăcut pe deplin așteptările publicului braşovean.

Trecând la aprecierea reprezentațiunii de Sâmbătă las să urmeze mai întâiu conținutul pieselor jucate:

„Băi de mare“, comedie într'un act de A. din Dorna.

La sfatul și stăruințele d-nei Pripicescu, care voințe cu ori-ce preț să-și mărite fata cât se poate mai de grabă, d-nul Pripicescu, un bătrân de altfel economicos, se duce vară de vară la băi la Constanța, cu nevasta și fata lor Aneta, crezând că doar-doar și-or găsi ginere. În timpul pregătirilor de plecare la Constanța, vine la casa lui Pripicescu vecinul lor, un tânăr moșier, Vântureanu, care are afaceri cu d-l Pripicescu. Vizitele lui Vântureanu la casa lui Pripicescu se interpretează greșit din partea d-nei Sevasta, care crede că d-l Vântureanu vine pe la ei pentru Aneta și nu pentru satul de țigani ce le desparte moșiile, după cum o declară la urmă d-l Vântureanu, care-i părăsește în mijlocul dezolării generale.

„Un leu ș'un zlot“ comedie într'un act de R. Rosseti.

Domnului Evdochie Trifan, a cărui fată, Natalița, este logodită cu tânărul comptabil Mișu Anesti, i-se fură de 20 de ani în toată ziua câte-un leu ș'un zlot. În urma acestui furt, al cărui făptuitor cu toate stăruințele depuse îi rămâne necunoscut, — devine foarte nesuferit cu cei dinprejurul său.

Adevăratul hoț este nevasta lui, Tarsița, care-i ia zi de zi acești bani pentru ca să măriască zestrea fiicei sale.

În ziua cununiei între alți oaspeți sosește și prietenul din copilărie alui Trifan, Tasache Sărăcilă, pe care Tarsița îl înduplecă, — în urma sfatului d-lui avocat Tertipof — a dării ca din partea sa acești bani drept dar de nuntă. Cetinduse foaia de zestre, în momentul când Tasache face darul său de 12765 franci, Trifan intră la bănuțiu crezând că Natalița este fata lui Sărăcilă. Abzice imediat zestrea Nataliței, pe care i-o redă numai după repetițiile clarificării, din cari reiese nevinovăția lui Sărăcilă și adevăratul motiv pentru care Tarsița, soția sa, îi luă zilnic un leu ș'un zlot.

Piesele jucate, deși de-o valoare mediocră, au plăcut foarte mult în urma numeroaselor situații hazlii. În ambele comedii a avut un rol mai mare d-na Maria Gr. Popescu, (Sevasta, soția lui Pripicescu și Tarsița Trifan). D-na Popescu ne e cu-

noscută ca o foarte bună interpretă în rolurile de »mamă-soacră«. De-astădată mi-a părut jocul d-nei Popescu și mai rotunzit și și mai corăspunzător situațiunilor diferite, ceea-ce în mare parte, cred că se va putea atribui și faptului că comediiile au fost studiate sub conducerea unui specialist, cum e d-l Bănuțiu. D-soara Marioara Dima, a fost o elegantă și distinsă apariție în rolul secundar al Nataliței. D-soara Lucia Bogdan, pe care am aplaudat-o de atâtea-ori în rolul de »naivă«, a făcut pe cameriera și servitoarea foarte draguț. Păcat, că rolurile au fost atât de scurte. O nouă și totodată foarte simpatică apariție a fost d-soara Virgilia Branșce, interpretând cu multă pricepere și succes rolul cam difil al Anetei.

Dintre bărbați relevez în primul rând pe d-l A. Bănuțiu (Vântureanu și Evdochie Trifan), care ni-s'a prezentat ca un actor rutinat. Importanța debutului d-lui Bănuțiu nu zace deastădată atât în modul cum a jucat rolurile, relativ scurte, din ambele piese, ci în împrejurarea că a instruit diletanții și astfel prin munca sa grea a ridicat valoarea pieselor și în genere succesul sării. Prin urmare merită toată recunoștința noastră. Mai restază să relevez cu laudă prestațiunile d-lor V. Neguțiu (Nastasache Pripicescu), C. Mușlea jun. (Tasache Sărăcilă) Dr. A. Bogdan (Tertipof) și Dr. I. C. Barbu (Mișu Anesti), cari au contribuit în mod însemnat la succesul sării. Publicul număros a răsplătit cu bogate aplauze pe d-l A. P. Bănuțiu și pe diletanții. La animația, care a domnit întreaga seară, a contribuit și orchestra d-lui Dicu, care între acte, în pauză și la dans a executat în mod măestru doine și hore românești.

Toți ne-am despărțit cu dorința, ca să ne vedem cât de des la astfel de manifestări pe terenul cultural-social românesc.

Rip.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va rezulta din desfacerea ediției jubilar, a „Gazetei“ se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziaristilor români din Transilvania și Ungaria.

Bibliografie.

»Istorieare Biblice, Carte de religune« pentru elevii școalelor populare, de preotul D. Voniga. (Două recenzii oficiale.)

I. Din ședința P. Ven. Consistor arhidiececan, ca senat bis ținută la 14 Noemvrie 1907 și sub Nr. 11309/Bis. mi-s'a transpus spre cenzurare și opinare manuscrisul, cu titlul de mai sus, al p. d. Voniga din Gyrok, cerându-mi-se al esamina din punct de vedere biblic, dogmatic și pedagogic și a-mi da opinia dacă poate fi admis în folosința școalelor noastre. Darea mea de samă asupra lui se resumă în următoarele: 1. Din punct de vedere biblic »Istoriearele« sunt într'adevăr biblice, luate fiind din evenimentele istorice relevate în mod pozitiv și cuprinse în Biblia, care conține Cuvântul cel scris al lui Dumnezeu. — 2. Din punct de vedere dogmatic ... sunt în deplină consonanță atât cu doctrina de credință a bisericii ortodoxe, cât și în deducțiunile morale ce se fac după fiște care istorioară, în deplină consonanță cu doctrina morală a bisericii... 3. Din punct de vedere pedagogic... A fost un pas nimerit din partea autorului, că în es-punerea a aplicat treptele formale după următoarele trei momente: propunerea istorioarei, aprofundarea prin întrebări, în cari se eshauriază conținutul istorioarei și concluzia etică... La istorioarele luate din T. V. a urmat șirul cronologic. La ceea din T. N. acest șir autorul îl ține numai până la pășirea lui Isus în public (începerea activității publice). — De aici ne scoate în lumină persoana Mântuitorului. Un pas corect acesta, care pune în avantajul lucrării D-sale față de toate câte le avem tipărite de curând în Metropolie...

În reasumat ca de concluzie: Subscrisul sunt de părerea, ca revăzută din partea autorului, lucrarea »Istorieare Biblice« scrisă de preotul D. Voniga, poate fi aprobată și admisă în folosința ca manual la învățământul religios în școlile

primare, fiindcă sub raportul pedagogic (line cont de rezultatele și de metodele mai nouă ale pedagogiei științifice; e în consonanță cu învățăturile cuprinse în biblie și în consonanță cu doctrina credinței și a moralei, după cum învăță biserica noastră orientală. Nășud, la 16 Ianuarie 1908. Ad Nr. 840/908 Bis. George Pletoșu m. p. protoiereu, profesor și catechet.

II. Venerabile Consistoriu! Imi permit a Vă prezenta raportul meu referitor la manualul »Istorieare Biblice, carte de religune pentru elevii școalelor populare« lucrată de d-l preot D. Voniga. — Considerând, că forma, în care se presintă fiște-care istorioară biblică, este cea pretinsă de metodică și anume: la locul prim predarea istorioarei în limbaj simplu și limpede, la al II-lea învățăturile morale și la al III-lea întrebările reasumative — și considerând că din punctul de vedere al conținutului, manualul d-lui D. Voniga corăspunde planului de învățământ; materialul este adunat, prelucrat cu zăl și conștientiositate — imi permit a-l recomanda veneratului Consistor spre aprobare. Arad. 10/23 Aprilie 1908. — Dr. P. Pipoș profesor,

Varietăți.

Raportagi. Se telegrafiază din Casablanca ziarului »Daily Mail«, că un ziarist spaniol a făcut ce a făcut și a reușit a pătrunde în palatul lui Moulay Hafid și a trăi în intimitatea noului suveran. El are să mulțamească acest privilegiu cu noștințelor sale odontalgeice. Moulay Hafid cum se pare are o dantură rea. Ziaristul spaniol i-a oferit serviciile și a fost fericit de a deveni agreatul Sultanului din Maroc. În măsura, în care se micșora umflătura Sultanului, stima lui pentru ingeniosul european creștea și încrederea lui deveni așa de mare încât a rugat pe confratele nostru de a supune unei reviziuni danturile tuturor cadănelor din harem.

Dentistul e ținut în mare rezervă. Odaliscele vocalate nu-și arată decât strictul necesar din fața lor, operatorul nu vede decât dinții; eunuchi păzesc de altfel ca conversația să se mărginească numai la tehnică.

Favorul șerifului a făcut o reclamă așa de frumoasă ziaristului, încât se gândeste să-și părăsească ocupația de raportagi spre a se așeza acolo și a se dedica artei dentiste. Sulta Sultanului și comercianții din Fez, cari se țin de modă, își dispută deja onoarea de a deveni clienții săi.

ULTIME ȘTIRI.

Cluj. 10 Nov. (Telegr. part. a „Gaz. Tran.“). Astăzi s'a pertractat procesul de pressă al d-lui Octavian Goga pentru articolul „Generația Nouă“ apărut în „Țara noastră“. Sala pertractării a fost plină de public, în majoritate românesc. Acuza a fost susținută de procurorul Szölössy. Acuzatul a fost asistat de d-l adv. Dr. Ștefan Morariu, care s'a ocupat cu partea juridică formală a apărării. D-l Goga s'a apărut într'un discurs mai lung și demn, refrângând acuzele subrede ale procurorului. În urma pledoăriilor acuzatului și avocatului Dr. Morariu, d-l Goga a fost achitat. Publicul a primit verdictul de achitare cu mare însufletire.

Viena. 10 Nov. Ministrul de interne Bienerth își da cea mai mare silință pentru formarea unui cabinet coalitionist, deși întâmpină mari greutăți. Tot mai verosimilă devine formarea unui cabinet de funcționari.

Viena. 10 Nov. Ministrul de externe a declarat Porții, că nu e învoită a lua asupra sa, în schimb pentru anexarea Bosniei și Herțegovinei. O parte a datoriei statului turcesc.

Salonic. 10 Nov. Comandantul trupelor turcești din Plevlje (Sandjaku Novibazar) a cerut de urgență ajutor militar, deoarece la granița Bosniei s'au observat mișcări suspecte de trupe sârbești.

Constantinopol. 10 Noemvrie. La alegerile parlamentare de eri dela Serres, Sandanski, cunoscut șef de bade bulgare, a căzut.

Sofia. 10 Noemvrie. Sobrania urmează discuțiunea adresei. Teodorow, șeful partidului naționalist, a criticat proclamarea neatârării ca inoportună. Stamboliski, șeful grupului agrarienilor, a declarat, că ridicarea Bulgariei la rangul de regat este o crimă și a cerut ca guvernul să smulgă din mâinile neresponsabile ale regelui bulgar direcțiunea politică a afacerilor străine.

Viena. 10 Nov. „Montags Revue“ află că niște instrucțiuni au fost trimise reprezentantului administrațiunii căilor ferate orientale la Constantinopol, sunând că va lua parte la negocierile turco bulgare privitoare la căile ferate numai dacă va fi recunoscut ca parte independentă a căror drepturi sunt egale cu ale proprietarului.

Berlin. 10 Nov. Astăzi va avea loc în parlamentul german discuția relativ la interviewul împăratului Germaniei. Bülow după toate probabilitățile va rămânea la postul său.

Reflexiuni și maxime.

E greu să stimăm pe cine-va atât cât vrea să fie.

Moderatiunea celor slabi este mediocritate.

Nimenea nu judecă pe alții cu atâta inteligență ca pe sine.

Trebuie să întretinem vigoarea corpului pentru ca să conservăm pe aceea a spiritului.

Vauvenargues.

Noutăți literare

apărute în editura Institutului de arte grafice și editură „Minerva“

Ion Bârseanu. Popasuri vânătoarești. — Cartea aceasta, apărută mai dinainte și care din eroare n'a fost recomandată la timp publicului cititor este acum o dovadă că un adevărat scriitor nu se împacă numai cu un singur fel de a istorisi. În paginile acestea de întâiași dată întâlnim în literatura noastră de la Creangă încoace umorul, bine înțeles, un umor literar, și un umor popular. Prețul Cor. 1.50.

Ludovic Daus. Iluzii. — Este un roman dest'nat a înlocui cu succes romanele în fascicule, sorise și traduse numai în vederea unii câștig bănesc, așa încât chiar și numai din acest punct de vedere cartea d-lui Daus ar trebui să-și aște desuți cititori. Prețul, Cor. 1.50.

Pierre Loti. Pescar de Islanda. — Traducere de C. Sandu-Aldea. R-numele de mare scriitor al lui Pierre Loti a trecut de mult dincolo de hotarele Franței, tocmai mulțumită romanului pe care d-l C. Sandu-Aldea îl traduce astăzi pentru publicul românesc, care știe deosebi un adevărat roman literar, de un roman de senzație. Prețul, Cor. 1.50.

Caleidoscopul lui A. Mirea. — D-nii D. Anghel și St. O. I-sif, poeții a căror colaborare la Sămăntătorul și Vișta Românească din Iași, e îndestul de cunoscută au reunit în acest volum minunatele lor șarje umoristice, care vor face deliciul celor mai d'fini cititori. În monotonia vieții de toate zilele, această carte aduce tocmai cea ce lipsește, nota veselă, care este un izvor de energie sufletească. Versurile celor doi poeți au toată m'zicalitatea necesară acestui fel de producție literară, și cartea e merită să aibă un frumos succes. Prețul, Cor. 1.50.

Se pot provoca prin Librăria „Gazetei Transilvaniei“ adaugându-se la preț pentru o parte 20 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branșce.

Să capetă pretutindeni

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

La tipografia și librăria A. Mureșianu
se află de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva”,
București.

- N. Petra-Petrescu. *Ilie Marin*, istorică pentru tinerime, localizată după nemțește. 193 pag. Prețul cor. 1.50
- Vasilie Pop. „Domnița Viorica” roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
- M. Salodeanu. „Floarea Oflită”, roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
- Ștefan Iosif. „Credințe.” Poezii a cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar. „Bătrânii”, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Bouraenul. „Povestiri din copilărie”. Prețul a cor. 1.50
- Vasilie C. Osvadă. „Băncile peiorale din România” cu un adaus informativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b. porto). 1.05
- Ion Manolache-Holda. *Fete, portrete schițe și nuvele*, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
- II. Chendi. „Fragmente”. Un sir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii” și „Foileton” scrisse. 246 pag. Prețul Lei 2.50
- Vasilie C. Osvadă. „Legea Tcvărășilor”. Prețul — 50 cor. (plus porto 5 b.). —55

AVIS.

Aduc la cunoștința On. public, că pe teritoriul orașului îngrăjesc **curățirea urloaelor** după Regulament.
Cu toată stima
Wetzi András,
urloer,
Brașov, Valea lată nr. 6.
Strada nășipului de sus 9
(888,2-3.)

Deposit principal
de
Galoci veritabili rusești din Petersburg
Galoci de gumi și Șoșoni
marca recunoscută de clasa primă.
Cel mai bun mijloc de apărare
contra umezelei și frigului recomandă
cu prețurile de concurență cele mai
ieftine.
Friedrich Bahmüller,
cel mai mare deposit de încălzăminte,
Brașov, Strada Porții nr. 18,
(882,3-12.)
(în casa proprie).

»Romana«
este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și aplicarea dansului nostru de salop.
„Romana” dans de colônă în 5 figuri. Descrișă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață”) de *Tunaru lin Dumbrău, Popa.* — Tipografia Ansel Mureșianu, Brașov 1908.
Broșura este în cart mare, hârtie bună și tipar elegant, cu adausul unei cèle de note (musica „Romanei” cu esplicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.
„Romana” se pöte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Viță altuită! **Viță altuită!** **Viță altuită!**

De vânzare:

Un cuant mai mare de altoi de viță cl. I-mă, altuiți în viță americană („Riparia Portalis”) după metoda cea mai bună (altoirea în mușchi) în următoarele speuri:

Soturi pentru vin alb:		Soturi pentru vin roșu:	
Rizling italian (Glasz Rizling)	1000 buc. = 200 cor.	Burgundi, mare (Nagy Burgundi)	1000 buc. = 200 cor.
Mustoși (Musztos fehér)	1000 = 200	Lugojană, neagră (Nemes Kadarka)	1000 buc. = 200 cor.
Goarneși Iordov. nă (Iárdovány)	1000 = 220	Carbenet (Carbenet franc)	1000 buc. = 200 cor.
Galbini (Mézes fehér)	1000 = 200	Merlot	1000 = 200
Fetești (Erd. Leá yk.)	1000 = 200		
Mestecat (Vegyes borfaj)	1000 = 200		
Rulendi (Ruländer)	1000 = 200		
Su ghiră (Som. Furmint)	1000 = 200		
Ezerjő	1000 = 200		
Bacator	1000 = 200		
Silvan verde (Zöld Szilvány)	1000 = 200		
Chasselas Napoleon	1000 = 200		
Muscat Lunel	1000 = 220		
Muscat Croquant	1000 = 240		
Slancamenca (roșie)	1000 = 240		

Orizul de Genua (Genuai oriz) 1000 buc. = 40 cor.
Csaba gyöngye (a:b) 1 = 1
Altoi clasa II-a 1000 = 80

Viță americană (sălbatică): circa: 800,000 buc. loze

- Riparia portalis cl. I-mă dela 6 mm. în sus grosă 45 cm. lungă 1000 buc. = 17 cor.
- Riparia portalis cl. I-mă dela 6 cm. în sus grosă 120 cm. lungă (din care se pot face 3 bucăți) 1000 buc. = 50 cor.
- Riparia portalis cu rădăcină 1000 buc. = 40 cor.
- Viță tobilă (europ. ană) dela 6 mm. grosă 45-50. cm. lungă (mai multe soturi) 1000 buc. dela 8 cor. în sus.

Aceia cari au trebuință de viță sălbatică pentru altoit, sunt rugați ași face comanda cel mult până în 10 Novembre 1908 și totodată a mi face cunoscut cât de lungă să fie tăistă; după 10 Noevrie prețul viței sălbatice se va urca (ridica). La comandă rog, a-se trimite 1/3 anticipație, adresa să se scrie legibil indicându-se posta sau staț. una căii ferate Pachetsrea să va face cu îngrăjire socotindu-se speșele proprii. Reclamațiunile se iau în considerare dacă sunt făcute cel mult la trei zile după primire. La comanda mai mari vând și pe cambiu pe lângă caventi buni, terminul solvicii 1 Octomvrie n. 1909.

Sâncel—Szancsal, u. p. Balázsfalva.
(883,3-10.)

Ioan Bărbat,
inv. producător de altoi.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică, că după ce Inaltul Minister reg. ung. de finanțe prin organele sale de controlă a făcut revisia losurilor clasei I. a loteriei a (douăzeci și treia) de clasă reg. ung. priv. s'au predat losurile colectorilor principali spre vânzare. Planul loteriei aprobat de Inaltul Minister reg. ung. de finanțe se publică:

Planul loteriei a douăzeci și treia de clasă reg. ung. priv. 125,000 Losuri, 62,500 câștiguri.

Clasa întâia		Clasa a doua		Clasa a treia.		Clasa a șesa.	
Depunere 12.— coróne.		Depunere 20.— coróne.		Depunere 32.— coróne.		Depunere 24.— coróne.	
Tragerea în 19 și 21 Nov. 1903.		Tragerea: în 15, 16 și 17 Dec 1908.		Tragerea: în 12, 13 și 14 Ian. 1909.		Tragerea: din 24 Martie până la 21 April 1903.	
Câștiguri	Coróne.	Câștiguri:	Coróne	Câștiguri:	Coróne.	Cel mai mare câștig în cas favorabil	
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000	1.000,000	
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000	(UN MILION)	
1 à	15000	1 à	20000	1 à	25000	CORÓNE.	
1 à	10000	1 à	15000	1 à	20000	1 prem.	60000
1 à	5000	1 à	10000	1 à	15000	1 câș. à	40000
4 à	2000	4 à	3000	4 à	10000	1 à	20000
6 à	1000	6 à	2000	6 à	3000	1 à	10000
10 à	500	10 à	1000	10 à	2000	1 à	90000
35 à	300	20 à	500	15 à	1000	1 à	80000
115 à	100	130 à	300	135 à	500	1 à	70000
3825 à	40	4825 à	80	5325 à	130	1 à	60000
4000 câșt.	Coróne 394000	5000 câșt.	Coróne 89000	5500 câșt.	Coróne 1022750	1 à	50000
Clasa a patra.		Clasa a cincea.				1 à	40000
Depunere 40.— coróne.		Depunere 32.— coróne.				1 à	30000
Tragerea în 9, 10, și 11 Februarie 1909.		Tragerea în 2, 3 și 4 Martie 1909.				1 à	20000
Câștiguri:	Coróne.	Câștiguri:	Coróne.			1 à	10000
1 à	90000	1 à	100000			1 à	90000
1 à	40000	1 à	40000			1 à	80000
1 à	25000	1 à	25000			1 à	70000
1 à	20000	1 à	20000			1 à	60000
1 à	15000	1 à	15000			1 à	50000
4 à	10000	4 à	40000			1 à	40000
6 à	3000	6 à	3000			1 à	30000
10 à	2000	10 à	2000			1 à	20000
15 à	1000	15 à	1000			1 à	15000
135 à	500	135 à	67500			1 à	10000
5325 à	170	4825 à	905250			1 à	5000
5500 câștiguri	Coróne 1.255,750	5000 câștiguri	Coróne 1.325,500			2 à	30000

Tragerea câștigurilor clasei I., va avé loc în 19 și 21 Noevrie a. c. în prezența oficiului de control reg. ung. și a unui notar public reg. în Sala de tragere. Losurile se capătă la toți colectorii loteriei de clasă reg. ung. priv.

Budapesta, 25 Octomvrie 1908.

DIRECȚIUNEA
Loteriei de clasă reg. ung. privilegiată,
LUKÁCS. HAZAY.